

LASTEAIAUURIMUS 2020

[TAGASISIDERAAMAT LASTEAIALE NR X](#)

Tallinna Ülikooli haridusinnovatsiooni keskus (HIK) viis 2020 aasta märtsis-aprillis läbi *Lasteaiauurimuse 2020*, milles osales 65 lasteaeda. Uurimuse fookuses oli lasteaia kui organisatsiooni toimimine ning lasteaiaõpetaja tööga seotud probleemid ja väljakutsed. Uurimuses osalemine oli vabatahtlik ja tasuta, osalema olid oodatud kõik (ennast teiste lasteaedadega võrdlemisest) huvitatud Eesti lasteaiad.

Uurimuse käigus viidi iga osaleva lasteaia õpetajate (sh õpetajate abide ja assistentide) seas läbi internetipõhine küsitlus. Küsimustiku täitmine võttis aega orienteeruvalt 15-20 minutit. Küsitluses osalevate õpetajate arv (valimi suurus) lepitati iga lasteaia eraldi kokku.

Nii õpetaja kui lasteaia osalesid uurimuses anonüümsetena. Iga lasteaed sai numbrilise koodi, mida teab ainult osalev lasteaed ise. Kõigis võrdlusandmetes – joonistel, tabelites - kasutatakse mitte lasteaedade nimesid, vaid numbrilisi koode.

Käesolev tagasisideraamat on mõeldud uurimuses osalenud [lasteaiale nr x](#). Raamat pakub võimalust ennast võrrelda teiste uurimuses osalenud lasteaedadega ning soovi korral kasutada tulemusi lasteaia edasise arengu kavandamisel.

Tagasisideraamat koosneb järgmistest osadest:

A.Uurimuse tutvustus

B.Lasteaedade võrdlus

C.Lasteaia nr x õpetajate vastused küsimusele „Mida oleks Teie arvates vaja teha või muuta selleks, et (hariduslike, keeleliste, kultuuriliste) erivajadustega laste osalemine lasteaiaelus toetaks parimal viisil nende arengut?

D.Lasteaia nr x õpetajate vastused küsimusele „ Mida Te lapsevanematelt ennekõike ootate?

E.Lasteaia nr x õpetajate vastused küsimusele „Mis on Teie arvates kõige olulisem asi, mis peaks Eesti lasteaedades lähiaastatel muutuma?

F.Lasteaia nr x õpetajate vastused küsimusele „Mis on Teie arvates kõige olulisem asi, mis peaks selles lasteaias, kus Te töötate, lähiaastatel muutuma?

Lisamaterjale

A. UURIMUSE TUTVUSTUS

EESMÄRK. Pakkuda osalevatele lasteaedadele võimalust võrrelda ennast teiste lasteaedadega ning kirjeldada muutusi, mida õpetajad oma lasteaialt ning Eesti lasteaedadelt tervikuna ootavad.

OSALEJAD. Uurimuse sihtrühmaks olid lasteaias töötavad õpetajad (sh õpetaja abi, assistent). Osales 65 lasteaeda, uurimuses osalenud lasteaedade loend on toodud tabelis 1.

Tabel 1

Lasteaiaurimuses 2020 osalenud lasteaiad

Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikool	Tallinna Meelespea Lasteaed	Haapsalu Lasteaed Vikerkaar
Pelguranna Lasteaed	Tallinna Päikesejänku Lasteaed	Paikuse Lasteaed
Tallinna Magdaleena Lasteaed	Tallinna Linnupesa Lasteaed	Tallinna Lasteaed Mudila
Tallinna Lepatriinu Lasteaed	Paide Sookure Lasteaed	Kadrina Lasteaed Sipsik
Tallinna Muhu lasteaed	Tallinna lasteaed Sipsik	Viljandi valla lasteaed "Päikesekiir"
Merivälja Lasteaed	Vinni Lasteaed Tõruke	Lasteaed Neeme Mudila
Kohila Lasteaed Männi	Haapsalu Vanalinna Lasteaiad	Tahkuranna Lasteaed-Algkool
Saue lasteaed Midrimaa	Viljandi Lasteaed Männimäe	Anija Valla Lasteaiad
Kohtla-Järve Lasteaed Kirju-Mirju	Tartu Lasteaed Rukkilill	Lasteaed MARI
Tartu Lasteaed Midrimaa	Tallinna Tuule Lasteaed	Rakvere Kungla Lasteaed
Aruheina Lasteaed	Pärnu Tammsaare Lasteaed	Lasteaed Taaramäe
Tuleviku Lasteaed	Rapla lasteaed Päkapikk	Tallinna Järveotsa Lasteaed
Pirita Kose Lasteaed	Aruküla lasteaed Rukkilill	Ülenurme lasteaed Nurmepesa
Pangapealse Lasteaed	Tallinna Kullatera Lasteaed	Haapsalu Lasteaed pääsupesa
Tartu lasteaed Helika	Valjala Lasteaed	Lasteaed Väike Päike
Kohila lasteaed Sipsik	Pärnu Lasteaed Mai	Kohtla-Järve Lasteaed Lepatriinu

Raadi Lasteaed Ripsik	Jõgeva Lasteaed Karikakar	Tartu Lasteaed Tripsik
Pärnu Kadri Lasteaed	Põlva Lasteaed Pihlapuu	Tallinna Arbu Lasteaed
Pärnu Lasteaed Päikesejänku	Kolga Lasteaed	Narva Lasteaia Tareke
Tartu Lasteaed Rõõmupesa	Kuressaare Pargi lasteaed	Kohtla-Järve lasteaed Aljonuška
Kuressaare Tuulte Roosi lasteaed	Saku Lasteaed Päikesekild	Narva lasteaed Cipollino
Lasteaed Päikene	Tallinna Suur-Pae Lasteaed	

MEETOD. Kasutati küsitlusmeetodit. Küsimustiku töötas välja Tallinna Ülikooli HIK, kasutades varasemate *Kooliuurimuste* (2016 ja 2017) kogemusi. Valdavalt sisaldas küsimustik rahvusvaheliselt kasutatavaid ja Eestis kontrollitud mõõtmisinstrumente (skaalasid), lisaks avatud küsimused, millega uuriti õpetajate hinnanguid ning ootusi muutustele.

PROTSEDUUR. Küsitlus viidi läbi *LimeSurvey (LS)* küsitluskeskkonnas. Iga osalenud lasteaed sai LS lingi, mida lasteaia kontaktisik jagas õpetajate hulgas. Küsimustiku täitmine võttis aega orienteeruvalt 15-20 minutit.

VALIM. Kokku vastas küsimustikule 1390 lasteaiaõpetajat. [Lasteaiast nr x vastas y õpetajat. Valimi nõuded on sellega täidetud \(VÕI: Vastajate arv lasteaiast nr x jäi väiksemaks kui valimi nõuded eeldasid. Seda tuleb arvestada lasteaia võrdlemisel teiste lasteaedadega\).](#)

Järgnevalt on toodud üldvalimi (kõik vastajad kokku) kirjeldus vanuse, haridustaseme, töökoormuse ja palgataseme järgi.

Valimi vanuseline jaotus (118)

- alla 30 aastat – 11%
- 30-39 aastat – 23%
- 40-49 aastat – 24%
- 50-59 aastat – 27%
- 60-69 aastat – 14%
- 70+ aastat - 1%

Valimi jaotus haridustaseme järgi (116)

- erialane kõrgharidus -45%

- pedagoogiline, kuid mitte erialane kõrgharidus – 8%
- muu kõrgharidus – 9%
- erialane keskeriharidus – 16%
- pedagoogiline, kuid mitte erialane keskeriharidus – 1%
- muu keskeriharidus -13%
- Muu – 9%

Valimi jaotus töökoormuse alusel („Millise koormusega Te praegu selles lasteaias töötate?“ (119)

- Alla 0,5 koormusega -1,5%
- 0,5-0,74 koormusega – 3,5%
- 0,75-0,99 koormusega -2%
- 1,0 koormusega – 91%
- Suurem kui 1,0 koormus – 2%

Valimi jaotus töötasu alusel („Teie eelmise sügise keskmine netopalk kuus (kättesaadud töötasu) sellest lasteaiast oli?“ (121)

- Alla 500 EUR – 3%
- 501-600 EUR – 10%
- 601-700 EUR – 12%
- 701-800 EUR – 8%
- 801-900 EUR – 16%
- 901-1000 EUR – 31%
- 1001-1100 EUR – 15%
- 1101-1200 EUR – 5%
- rohkem kui 1200 EUR – 2%

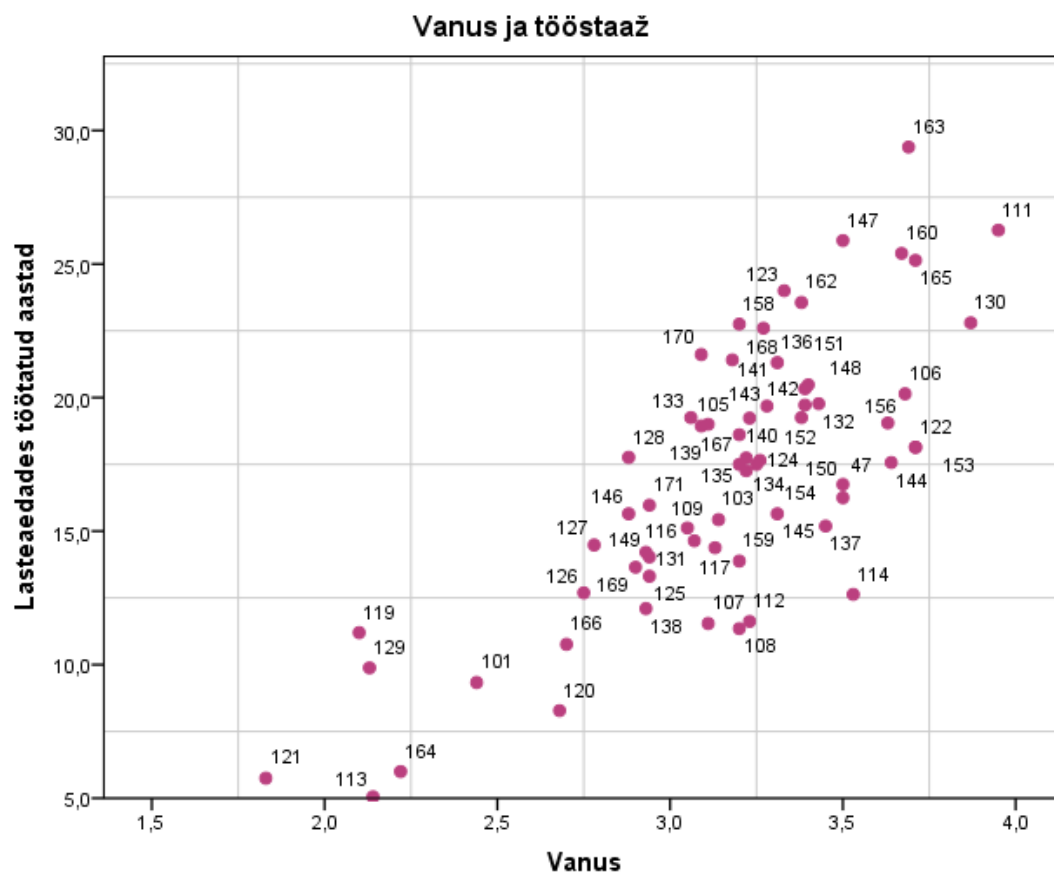
B.LASTEAEDADE VÕRDLUS

Järgnevalt on esitatud lasteaedade võrdlus uurimuses kasutatud olulisemate näitajate alusel. Võrdlus on esitatud nn pilvejoonistena, iga joonis kirjeldab vastava lasteaia õpetajate vastuste keskmist väärtust kahe näitaja alusel. Samuti pakub joonis visuaalselt hoomatavat pilti lasteaia asendist/positsioonist võrrelduna teiste lasteaedadega. Joonistel on kasutatud nii üksikväärdete kokku liitmisel saadud näitajaid (näit õpetamisstiil, lahkumiskavatsus jt) kui ka vastuseid üksikväärdetele.

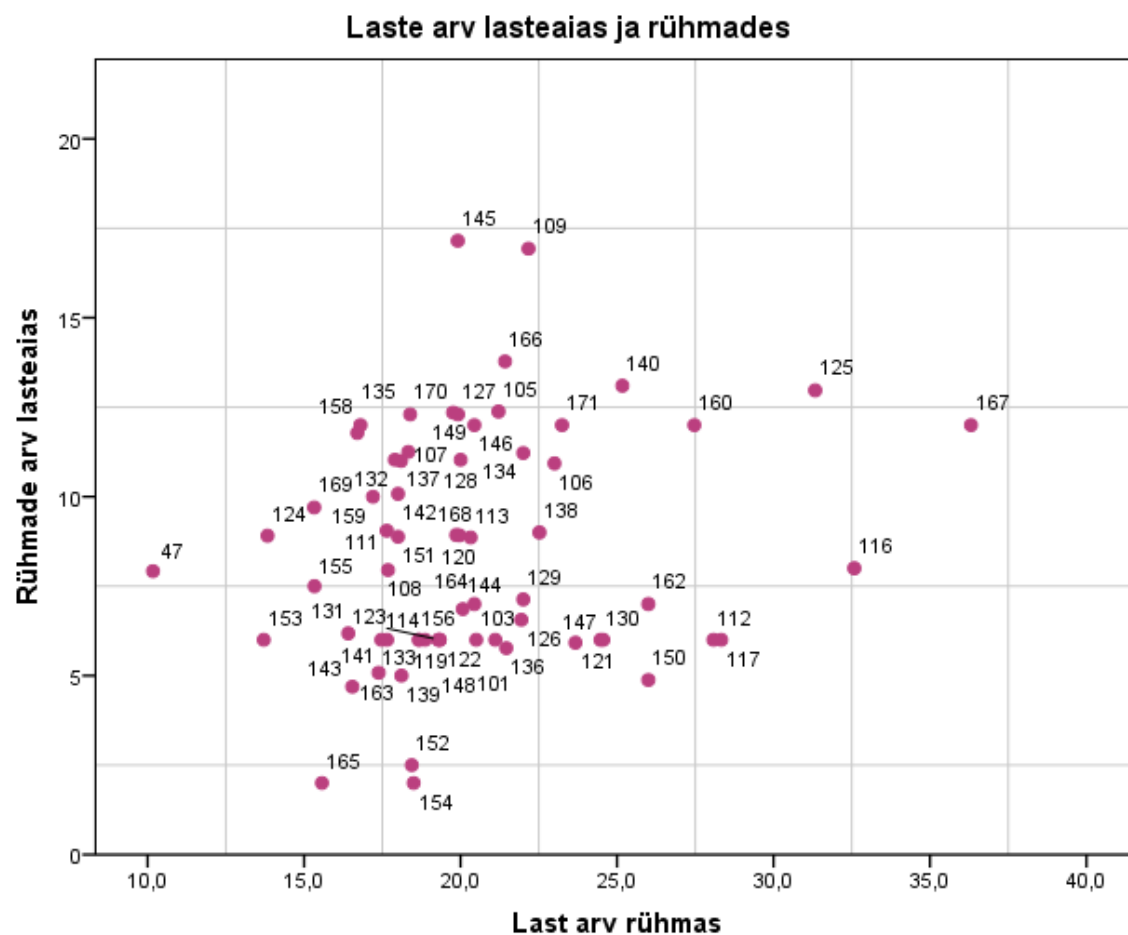
Täpsemaid selgitusi pilvejooniste interpreteerimise kohta esitatakse osalenud lasteaedadele mõeldud ümarlaua, mis toimub septembris.

1. ÕPETAJA

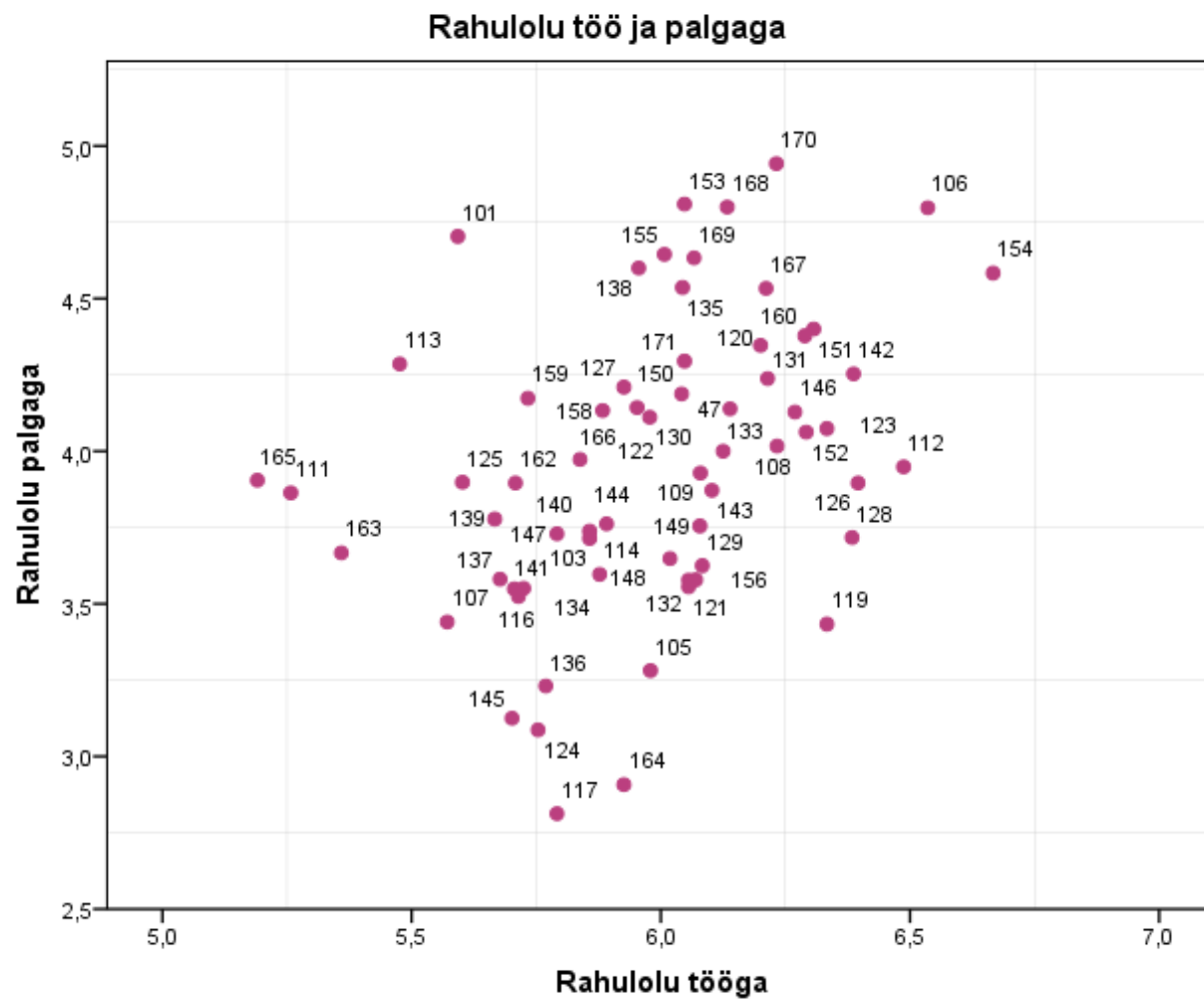
1.1. ÕPETAJA VANUS JA TÖÖSTAAŽ. **Horisontaalne telg:** vastus küsimusele „*Teie vanus on ...* „ (Skaala: 1) ALLA 30 AASTAT; 2) 30-39 AASTAT; 3) 40-49 AASTAT; 4) 50-59 AASTAT; 5) 60-69 AASTAT; 6) 70 AASTAT VÕI VANEM). **Vertikaalne telg:** vastus küsimusele „*Kui kaua olete Te lasteaedades kokku töötanud (aastates)?*“

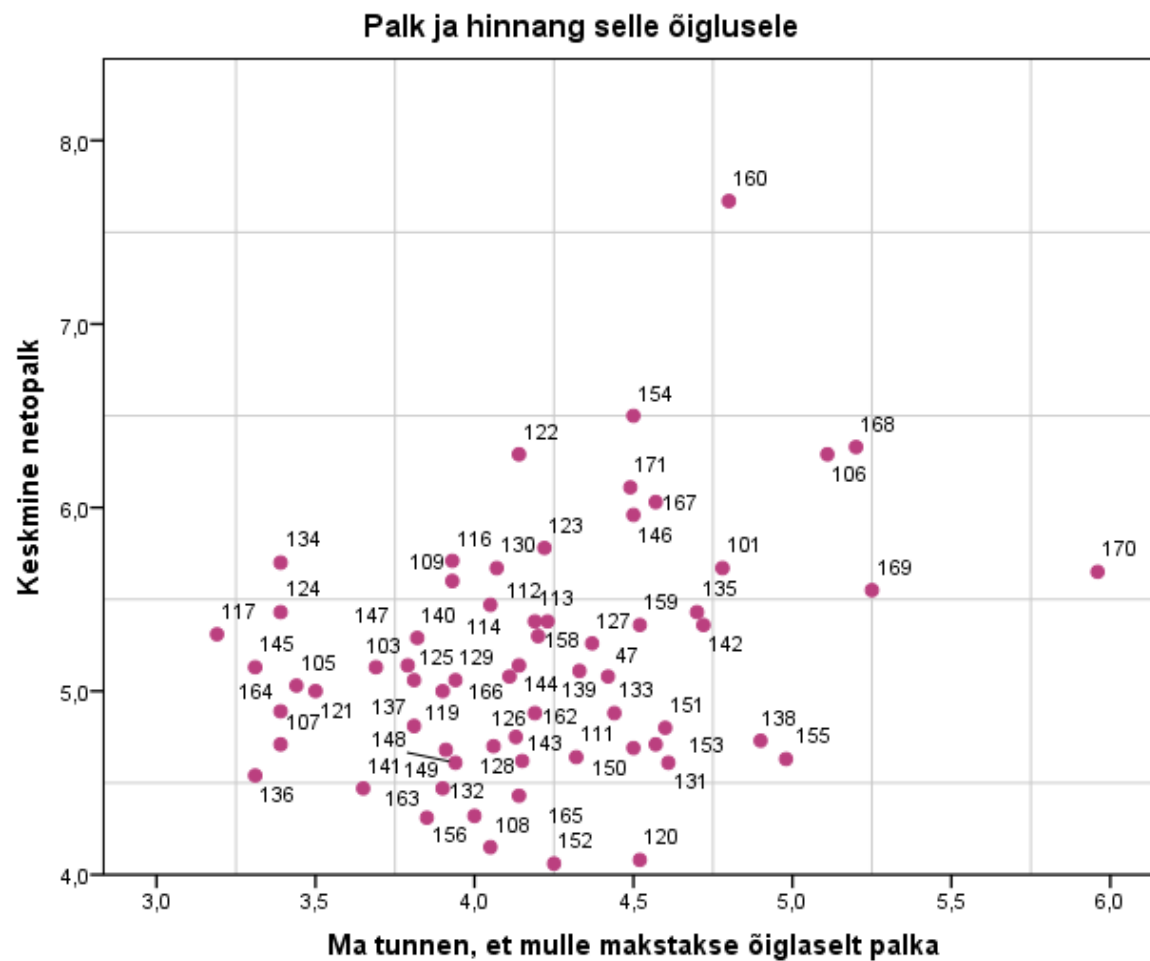
1.2. Rühmade arv lasteaia, laste arv rühmas. H telg: vastus küsimusele: „Mitu last on Teie rühma nimekirjas?“. V telg: Vastus küsimusele: „Mitu rühma on lasteaia, kus Te praegu töötate?“.

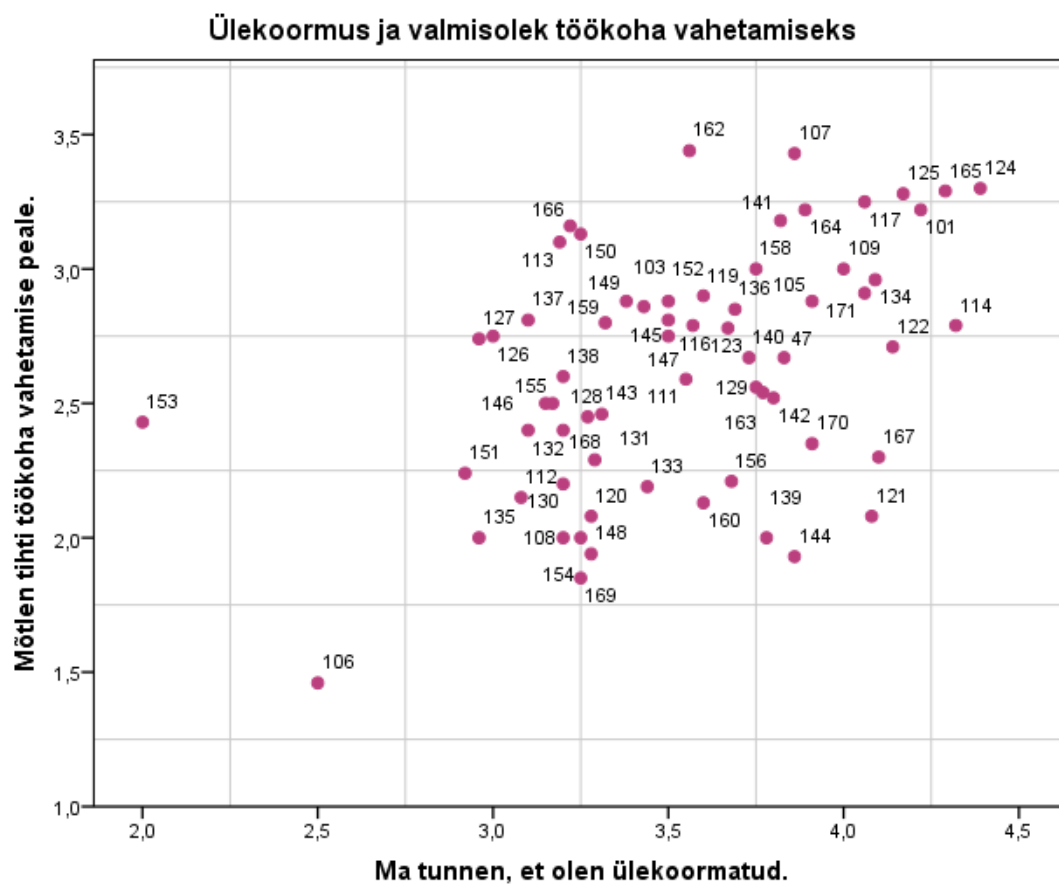
1.3.ÕPETAJA RAHULOLU TÖÖGA JA RAHULOLU PALGAGA. **H-telg:** õpetaja rahulolu tööga (7-palliline skaala, suurem väärtus osutab suuremale tööga rahulolule). **V-telg:** õpetaja rahulolu palgaga (7-palliline skaala, suurem väärtus osutab suuremale palgaga rahulolule)

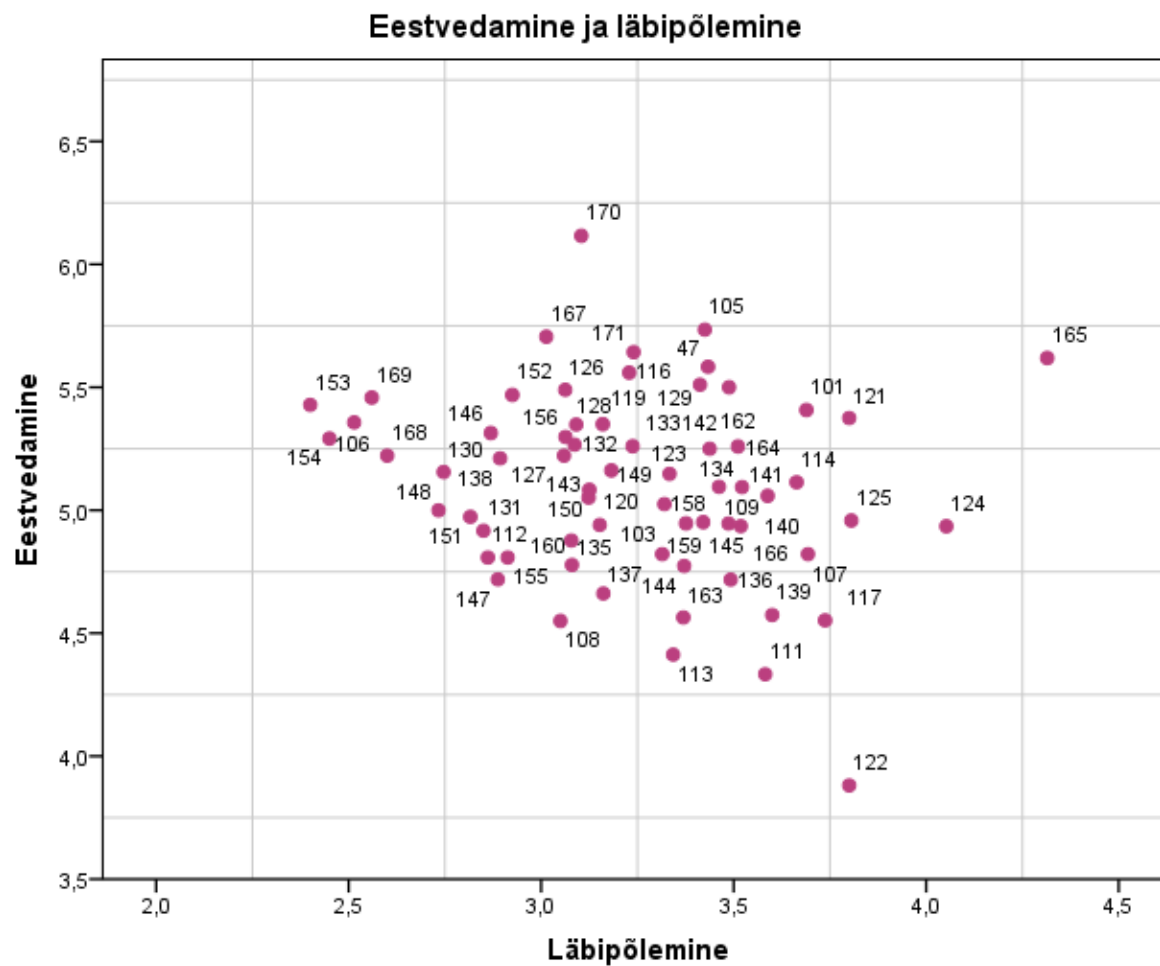
1.4.ÕPETAJA PALGA SUURUS JA HINNANG SELLE ÕIGLUSELE. H-TELG: NÕUSTUMINE VÄITEGA „MA TUNNEN, ET MULLE MAKSTAKSE ÕIGLASOLT, ARVESTADES TEHTAVA TÖÖ HULKA . V-TELG: „TEIE EELMISE SÜGISE KESKMIINE NETOPALK KUUS (KÄTTESAADUD TÖÖTASU) SELLEST LASTEAIAST OLI“. SKAALA: 1) ALLA 500 EUR; 2)501-600 EUR; 3)601-700 EUR; 4)701-800 EUR; 5)801-900 EUR; 6)901-1000 EUR; 7) 1001-1100 EUR; 8) 1101-1200 EUR; 9)ROHKEM KUI 1200 EUR

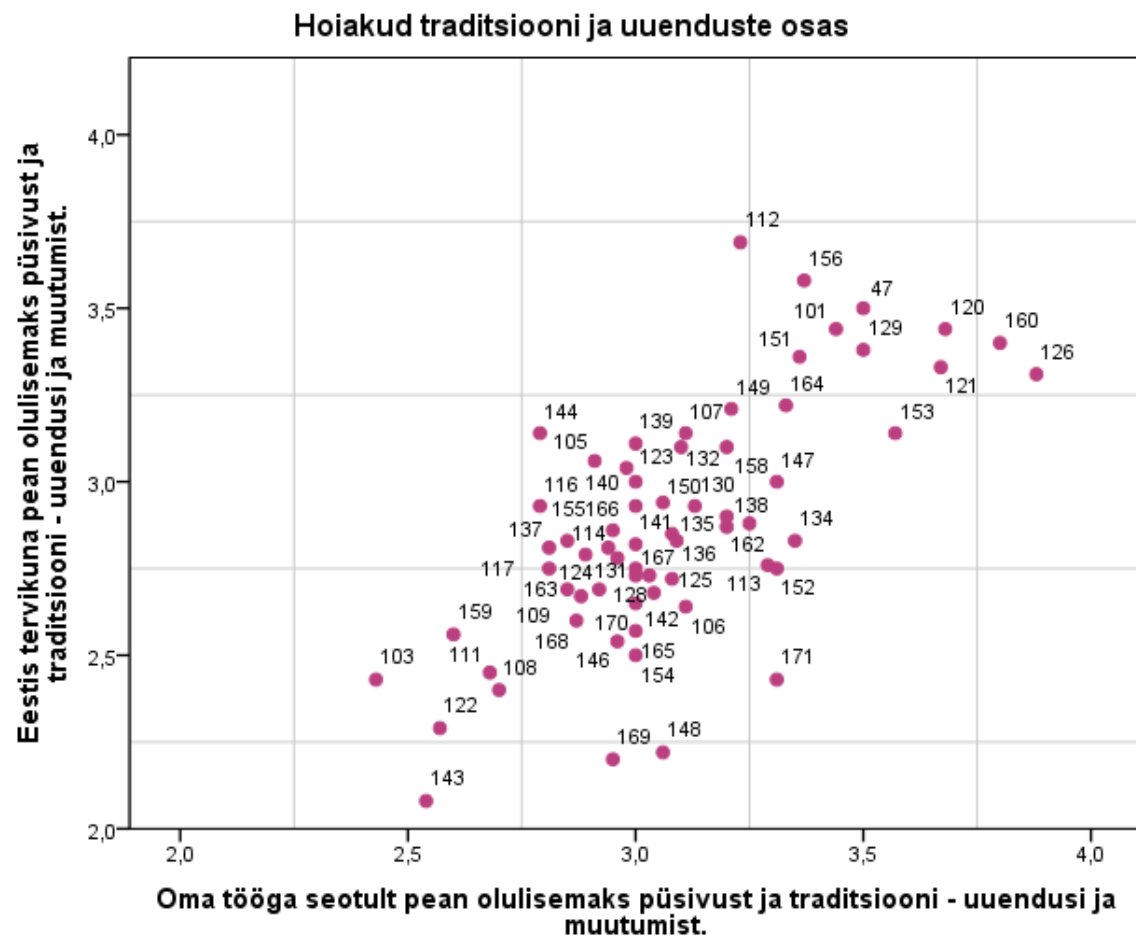
1.5. ÕPETAJA TAJUTUD ÜLEKOORMUS JA VALMISOLEK TÖÖKOHA VAHETAMISEKS H-telg: Tajutud ülekoormus (7-palliline skaala mille suurem väärtus osutab suuremale ülekoormusele). V-telg: Nõustumine väitega „Mõtlen tihti töökohta vahetamise peale“. (7-palliline skaala mille suurem väärtus osutab suuremale valmisolekule vahetada töökohta)

1.6. ÕPETAJA HINNANG EESTVEDAMISSTIILILE JA LÄBIPÕLEMINE. **H-telg: Läbipõlemine** (7-palliline skaala mille suurem väärtus osutab suuremale läbipõlemisele). **V-telg: Hinnang eestvedamisstiilile** (7-palliline skaala mille suurem väärtus osutab võimestavale (toetavale, valiku- ja otsustusõigust pakkuvale) eestvedamisele).

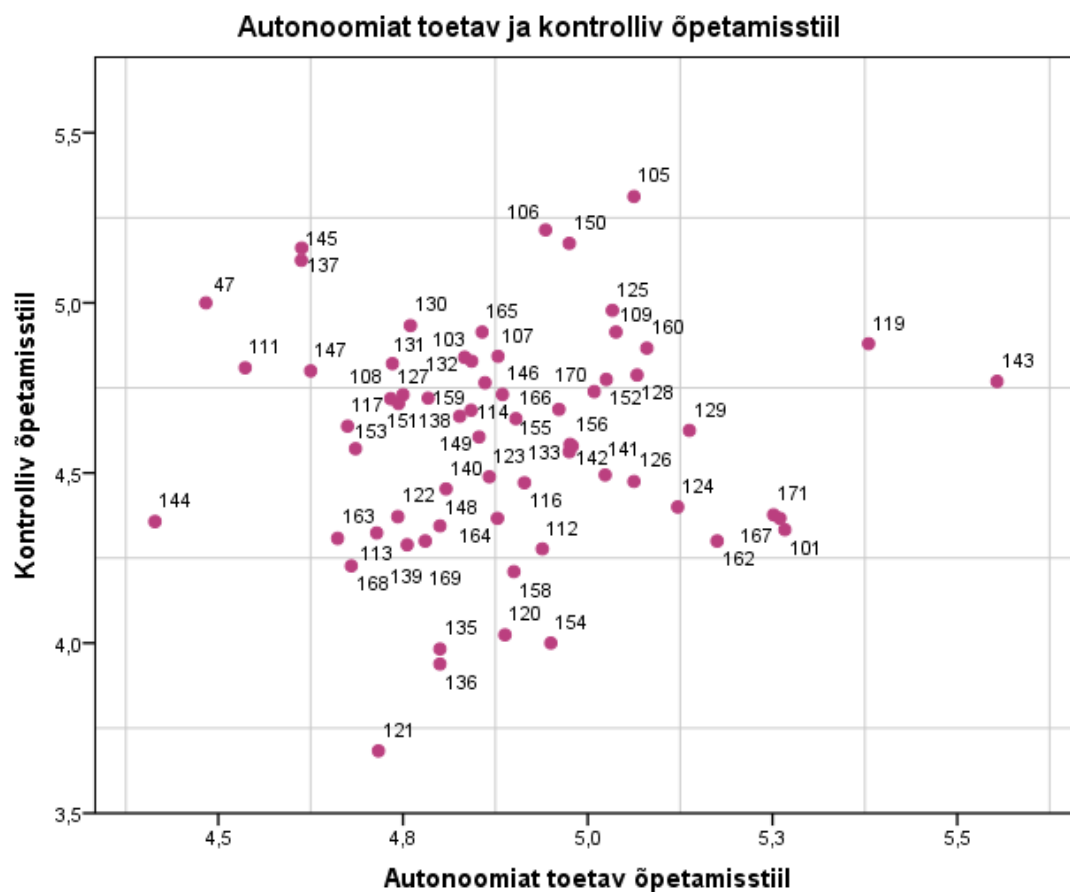

1.7.ÕPETAJA HOIAKUD TRADITSIOONI JA UUENDUSTE OSAS. H-telg: Vastus küsimusele „Oma tööga seoses kas Te peate olulisemaks püsivust ja traditsiooni või uuendusi ja muutumist? (5-palliline skaala, suurem väärtus osutab uuenduste suuremale väärtustamisele, väiksem väärtus osutab püsivuse ja traditsiooni olulisusele) V-telg: Vastus küsimusele „Eestis tervikuna, kas Te peate olulisemaks püsivust ja traditsiooni või uuendusi ja muutumist? (5-palliline skaala, suurem väärtus osutab uuenduste suuremale väärtustamisele, väiksem väärtus osutab püsivuse ja traditsiooni olulisusele).

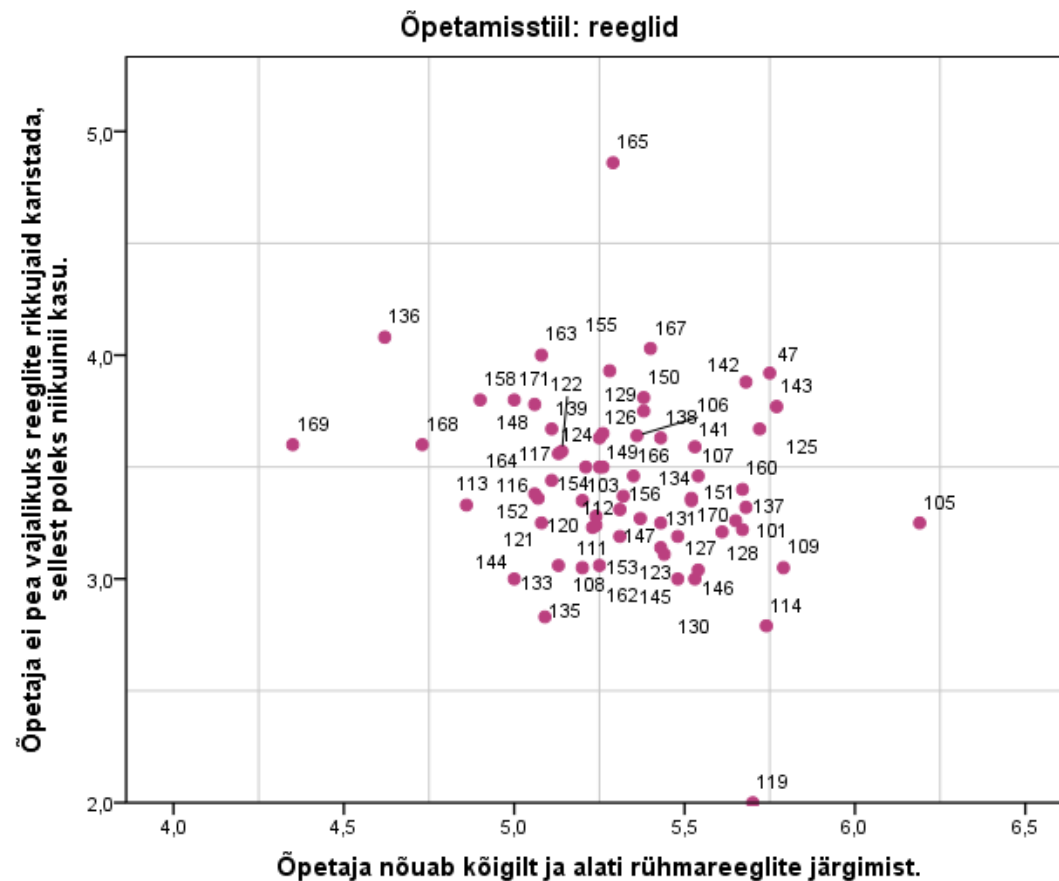

2. ÕPETAMISSTIIL

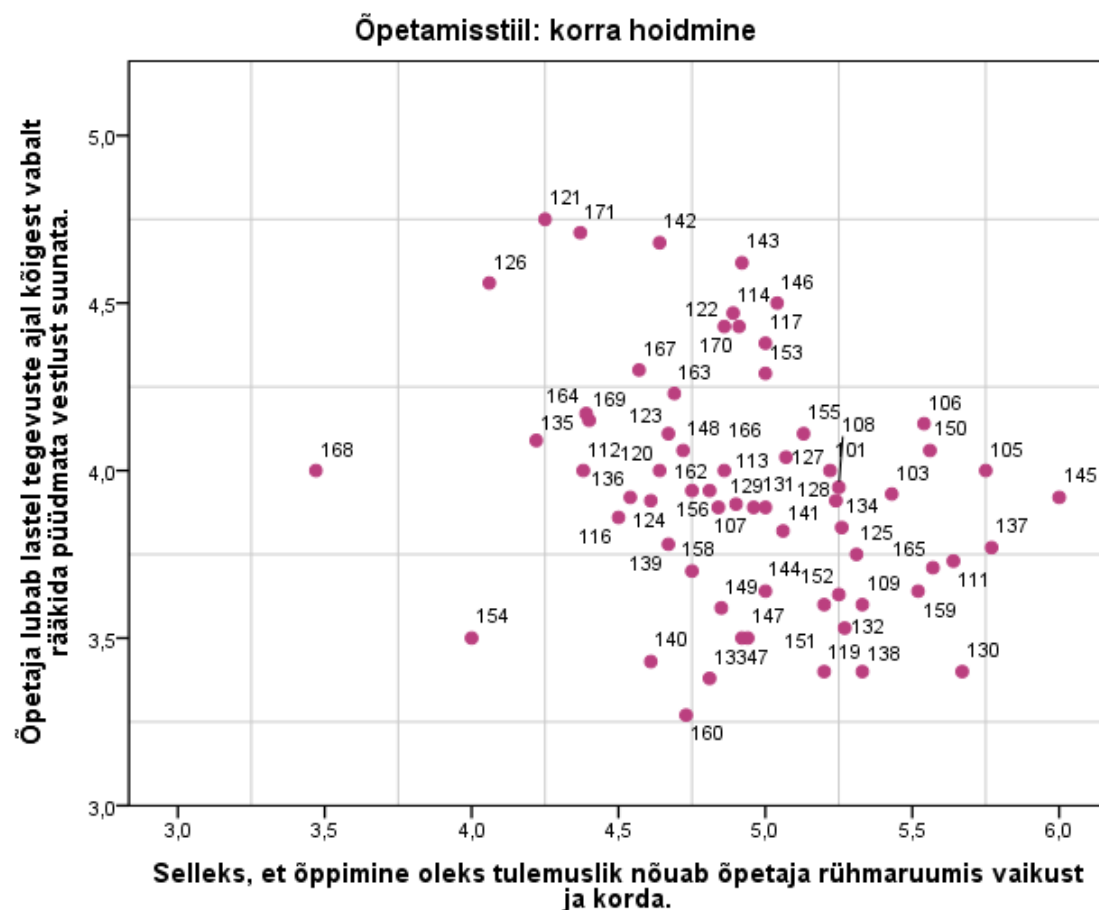
2.1. ÕPETAMISSTIIL: KONTROLLIV VS AUTONOOMIAT TOETAV STIIL. H-TELG: AUTONOOMIAT TOETAV ÕPETAMISSTIIL (7-PALLILINE SKAALA, SUUREM VÄÄRTUS OSUTAB AUTONOOMIAT TOETAVALE ÕPETAMISSTIILILE). V-TELG: KONTROLLIV ÕPETAMISSTIIL (7-PALLILINE SKAALA, SUUREM VÄÄRTUS OSUTAB KONTROLLIVAMALE ÕPETAMISSTIILILE)

2.2.ÕPETAMISSTIIL: REEGLITE JÄRGIMINE. H-TELG: NÕUSTUMINE VÄITEGA „ÕPETAJA NÕUAB KÕIGILT JA ALATI RÜHMAREEGLITE JÄRGIMIST“. (7-palliline skaala, suurem väärtus osutab rühmareeglite järgimise olulisusele). V-TELG: NÕUSTUMINE VÄITEGA „ÕPETAJA EI PEA VAJALIKUKS REEGLITE RIKKUJAJD KARISTADA, SELLEST POLEKS NIIKUINII KASU“ (7-palliline skaala, suurem väärtus osutab soovimatusele reeglite rikkujaid karistada).

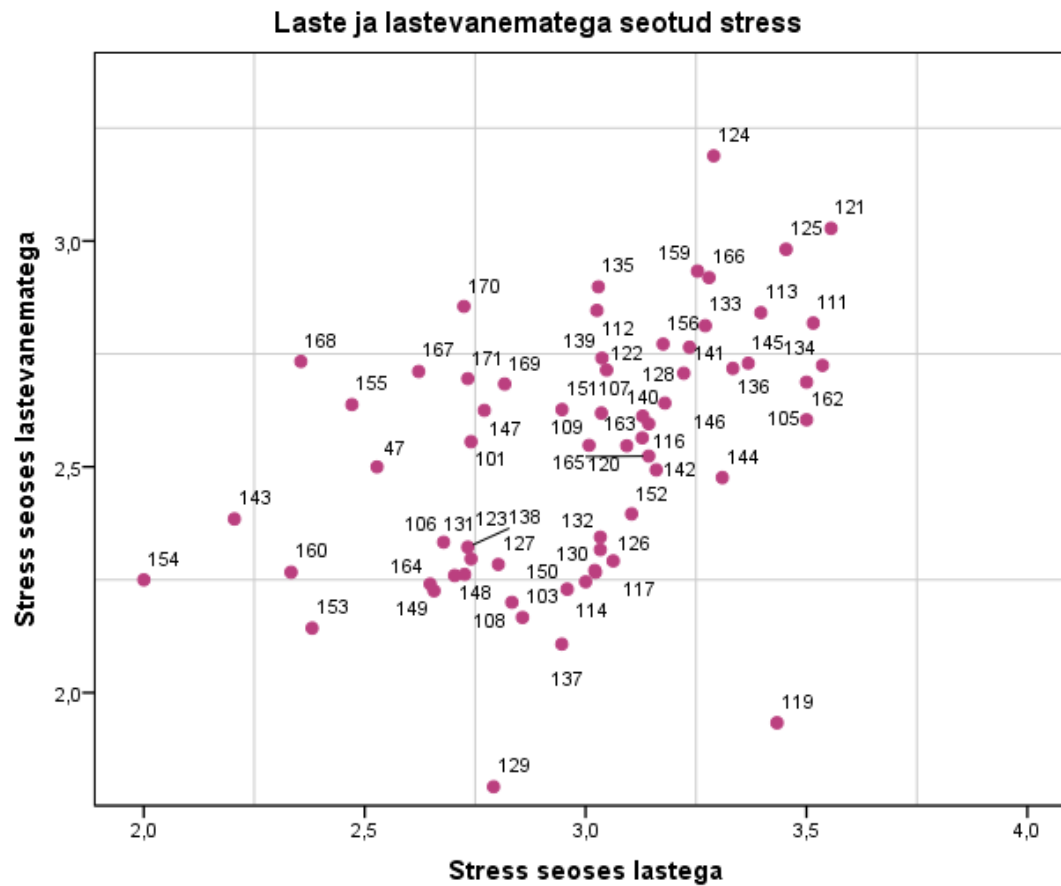

2.3. KORRA HOIDMINE. H-telg: Nõustumine väitega „Selleks, et õppimine oleks tulemuslik nõuab õpetaja rühmaruumis vaikust ja korda“. (7-palliline skaala, suurem väärtus osutab väitega enam nõustumisele). V-telg: Nõustumine väitega „Õpetaja lubab lastel tegevuste ajal kõigest vabalt rääkida püüdmata vestlust suunata“. (7-palliline skaala, suurem väärtus osutab väitega enam nõustumisele).

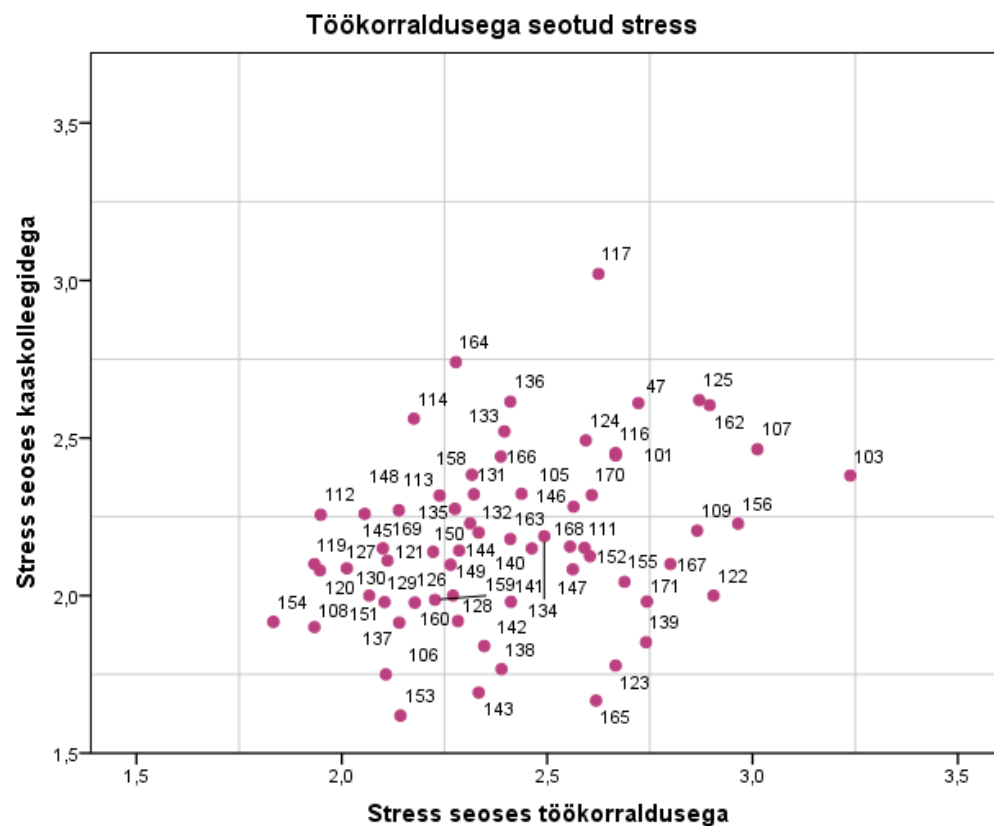

3.STRESSORID

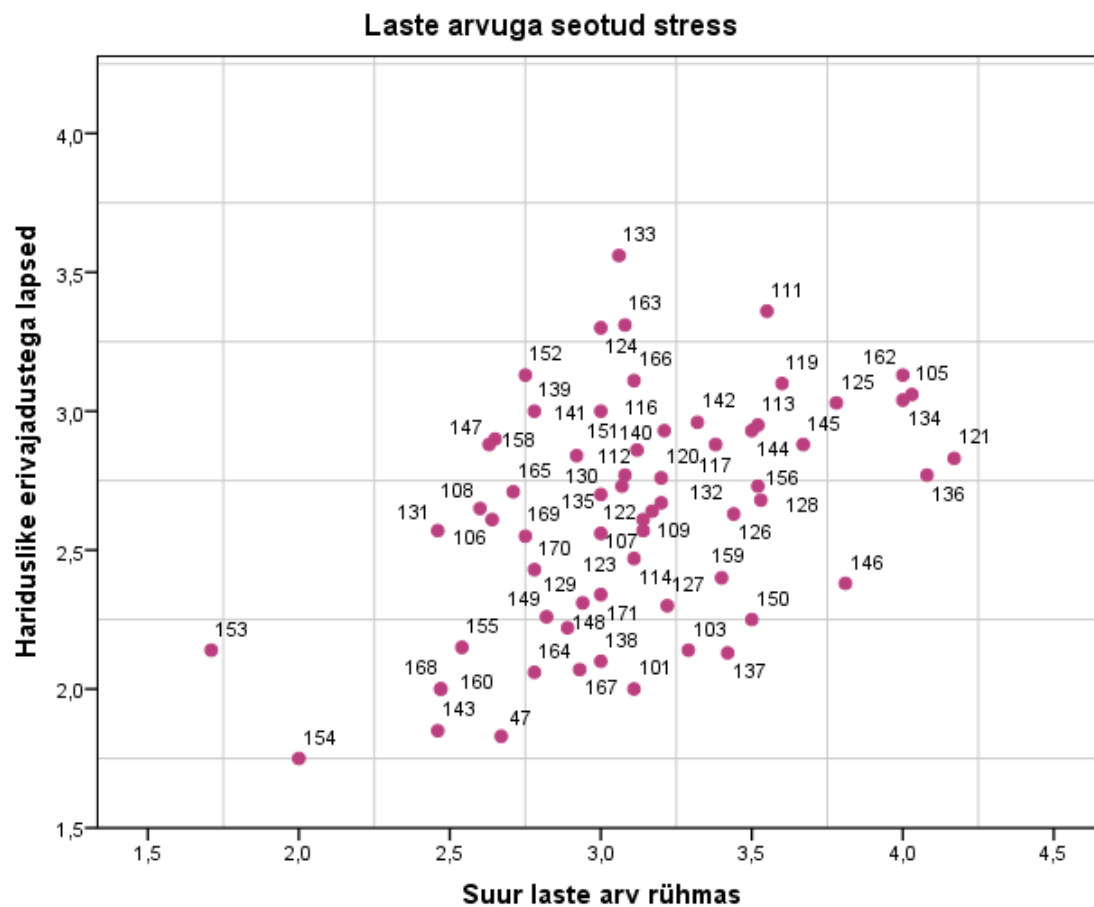
3.1.LASTE JA LASTEVANEMATEGA SEOTUD STRESS. H-TELG: MIL MÄÄRAL TEKITAVAD STRESSI DISTSIPLINEERIMATUD LAPSED (5-PALLILINE SKAALA, SUUREM VÄÄRTUS OSUTAB LASTELE KUI SAGEDASEMALE STRESSORILE). **V-TELG** MIL MÄÄRAL TEKITAVAD STRESSI SUHTED LASTEVANEMATEGA (5-PALLILINE SKAALA, SUUREM VÄÄRTUS OSUTAB LASTEVANEMATELE KUI SAGEDASEMALE STRESSORILE).

3.2.TÖÖ JA KOLLEEGIDEGA SEOTUD STRESS. H-TELG: MIL MÄÄRAL TEKITAB STRESSI LASTEAIJA TÖÖKORRALDUS (5-PALLILINE SKAALA, SUUREM VÄÄRTUS OSUTAB TÖÖKORRALDUSELE KUI SAGEDASEMALE STRESSORILE). **V-TELG MIL MÄÄRAL TEKITAVAD STRESSI SUHTED KOLLEEGIDEGA LASTEAIAS** (5-PALLILINE SKAALA, SUUREM VÄÄRTUS OSUTAB KOLLEEGIDELE KUI SAGEDASEMALE STRESSORILE).

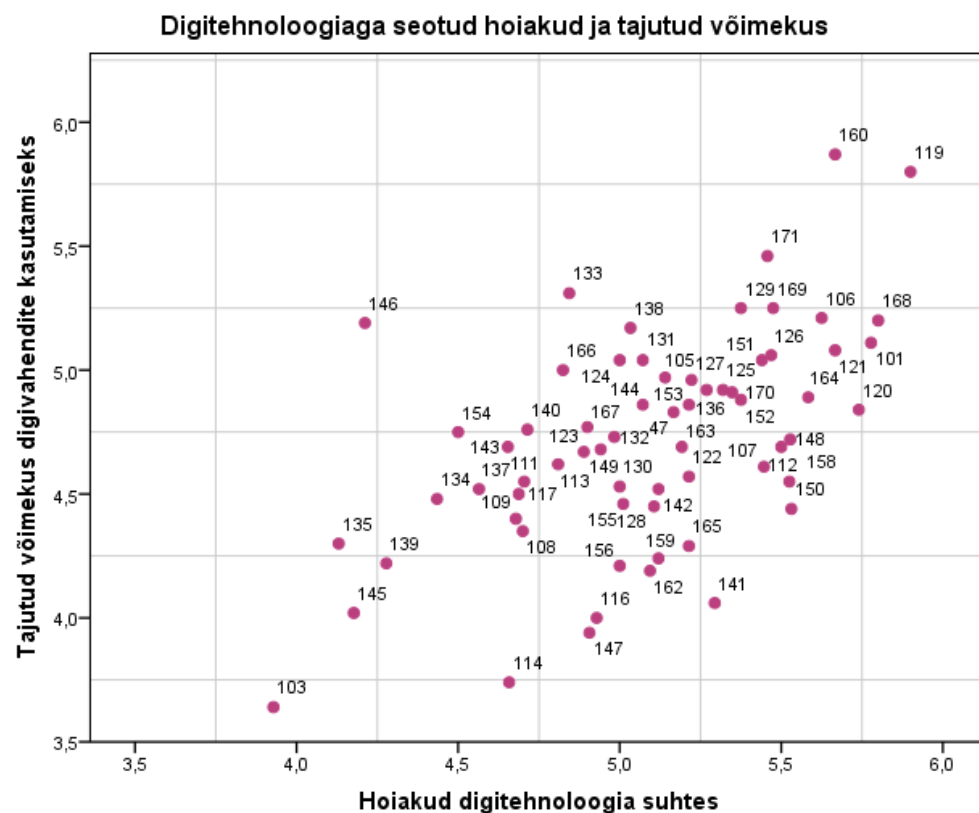

3.3.LASTE ARVU JA HEV LASTEGA SEOTUD STRESS. H-TELG: MIL MÄÄRAL TEKITAB STRESSI SUUR LASTE ARV RÜHMAS (5-PALLILINE SKAALA, SUUREM VÄÄRTUS OSUTAB LASTE ARVULE RÜHMAS KUI SAGEDASEMALE STRESSORILE). V-TELG MIL MÄÄRAL TEKITAVAD STRESSI HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA LAPSED (5-PALLILINE SKAALA, SUUREM VÄÄRTUS OSUTAB HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA LASTELE KUI SAGEDASEMALE STRESSORILE).

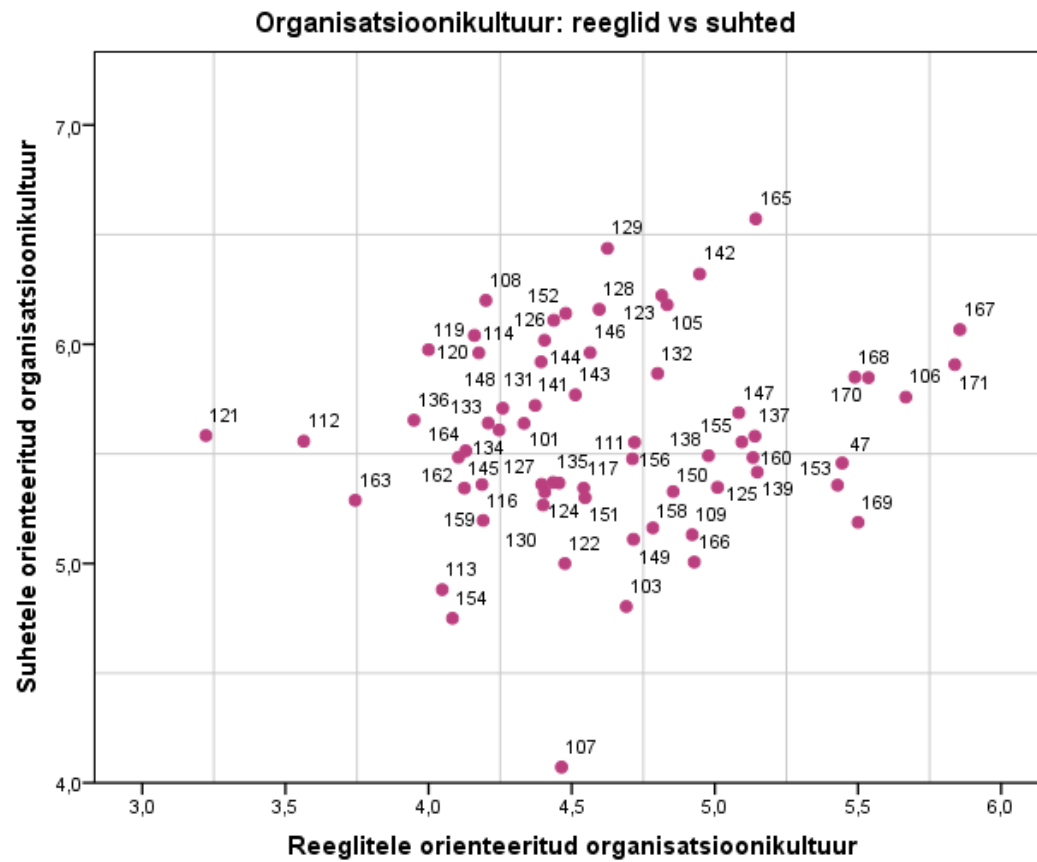
4.DIGITEHNOLOOGIA

4.1.HOIAKUD DIGITEHNOLOOGIA SUHTES. H-telg: Hoiak digitehnoloogia kasutamise suhtes lasteaias (7-palliline skaala, suurem väärtus osutab positiivsemale hoiakule – digitehnoloogia kasutamine on loomulik ja vajalik). **V-TELG:** Tajutud võimekus digitehnoloogiat kasutada (7-palliline skaala, suurem väärtus osutab kõrgemale tajutud võimekusele (oskan ja tahan kasutada).

5.ORGANISATSIOONIKULTUUR

5.1.ORGANISATSIOONIKULTUUR: ORIENTATSIOON SUHETELE VS ORIENTATSIOON REEGLITELE. H-TELG: REEGLITELE ORIENTEERITUD ORGANISATSIOONIKULTUUR (SUUREM VÄÄRTUS OSUTAB REEGLITE JÄRGIMISE RÕHUTAMISELE). **V-TELG:** SUHETELE ORIENTEERITUD ORGANISATSIOONIKULTUUR (SUUREM VÄÄRTUS OSUTAB SUHETE SUUREMALE VÄÄRTUSTAMISELE).

C.Lasteaia nr x õpetajate vastused küsimusele „Mida oleks Teie arvates vaja teha või muuta selleks, et (hariduslike, keeleliste, kultuuriliste) erivajadustega laste osalemine lasteaiaelus toetaks parimal viisil nende arengut?

D.Lasteaia nr x õpetajate vastused küsimusele „*Mida te lapsevanematelt ennekõike ootate?*”

E.Lasteaia nr x õpetajate vastused küsimusele „*Mis on Teie arvates kõige olulisem asi, mis peaks Eesti lasteaedades lähiaastatel muutuma?*”

F.Lasteaia nr x õpetajate vastused küsimusele „*Mis on Teie arvates kõige olulisem asi, mis peaks selles lasteaias, kus Te töötate, lähiaastatel muutuma?*“

LISA

1.Väited, mille alusel hinnati õpetamisstiili:

Kontrolliv õpetamisstiil

Väited: Selleks, et õppimine oleks tulemuslik nõuab õpetaja rühmaruumis vaikust ja korda (31); Õpetaja annab selged juhised mida ja millal õppida ning kontrollib nende täitmist (35); Õpetaja toob selgelt esile, millised on õiged ja millised valed vastused (42); Õpetaja nõuab kõigilt ja alati rühmareeglite järgimist (44); Õpetaja paneb paika tegevused ning kontrollib, et kõik lapsed neid õigeaegselt läbi viiksid (45).

Autonoomiat toetav õpetamisstiil

Väited: Probleemide tekkimisel eelistab õpetaja, et lapsed jõuaksid iseseisvalt lahenduseni (33); Õpetaja pakub lastele võimalusi juhupositsiooni katsetamiseks (34); Õpetaja suunab lapsi omavahel vestlema, lastes neil üksteiselt infot koguda (36); Õpetaja loob lastele võimalusi iseseisvaks õppimiseks (39); Lapsed on ise vastutavad ülesannete täitmise eest, õpetaja julgustab neid seadma kõrgeid, kuid realistlikke eesmärke (41);

2.Väited, mille alusel hinnati eestvedamist

Võimestav eestvedamine

Väited 20-25: Minu juht julgustab mind probleeme iseseisvalt lahendama; Minu juht julgustab mind ilma otsese juhendamiseta lahendusi leidma; Minu juht õhutab mind vastutust võtma; Minu juht soovib mul probleemide lahendamisel kaaluda ka mittetavapäraseid võimalusi; Minu juht leiab, et peaksin ebaõnnestumisi võtma kui võimalust õppida; Minu juht soovib mul õppida uut proovides

3.Väited, mille alusel hinnati organisatsioonikultuuri

Reeglitele orienteeritud organisatsioonikultuur

Väited: Meie lasteaias on ülemused ja alluvad (11); Meie lasteaias on õppekava täitmine peamine mõõdupuu õpetaja töö hindamisel (14); Reeglite järgimine on meie lasteaias esmatähtis, kõik peab töötama nagu õlitatud masinavärk (17);

Suhetele orienteeritud organisatsioonikultuur

Väited: Meie lasteaia töötajad on nagu üks suur pere (6); Uuendusi katsetavad õpetajad saavad kolleegidelt kiita (18); Üksteisele oma õppematerjalide jagamine on meie õpetajate hulgas tavaline praktika (19).

4.Väited, mille alusel hinnati läbipõlemist

Väited 104-109: Ma tunnen, et olen ülekoormatud; Tööpäeva lõpuks olen täiesti läbi; Hommikul, mõeldes eesolevale tööpäevale, tunnen ennast kurnatuna; Iga töötund on minu jaoks väsitav; Tööst vabal ajal ei jää mul piisavalt energiat pere ja sõprade jaoks; Minu töö on emotsionaalselt kurnav.

5.Stressorite pingerida (üldvalim, st kõik vastajad kokku). Küsimus: „*Kui sageli tekitavad Teie igapäevatoos pinget ja stressi järgmised asjaolud?*“ Skaala: üldse mitte, harva, mõnikord, sageli, väga sageli. Pingerida (sageli + väga sageli).

Suur laste arv rühmas – 42%

Distsiplineerimatud lapsed – 39%

Liigne bürokraatia – 29%

Lapsevanemate ühiskõiksus – 27%

Hariduslike erivajadustega lapsed – 23%

Õppe-ja kasvatustegevuseks jäetud aja vähesus – 20%

Lapsevanemate nõudlikkus – 14%

Asendustöötajate (õpetaja, õpetaja abi, assistent) puudumine – 14%

Agressiivsed ja süüdistavad lapsevanemad – 13%

Surve kasutada digivahendeid – 12%

Juhtkonna surve muutuseks ja uuendusteks – 12%

Erinevused rühmameeskonna liikmete väärtushinnangutes – 12%

Abitöötajate kasinad pedagoogika-alased teadmised -11%

Juhtkonna poolne liigne kontroll – 7%

Rühma töökorraldus (ühe või kahe õpetaja süsteem) – 6%

Juhtkonna vähene valmisolek muutusteks – 5%

6.Veel noppeid vastustest:

Mulle meeldib oma tööd teha (96) – nõustub 95%

Suhted lapsevanematega on head või väga head – nõus 93%

Minu teadmised digitehnoloogiast on head ja mulle meeldib neid vahendeid kasutada – nõustub 51%

Ma tunnen, et olen ülekoormatud (104) – nõustub 21%

Kui võimalus tekib, siis lahkun oma praegusest lasteaiast – nõustub 8%